TIPPMIX INFO™
ANALITIKAI KÖNYVTÁR

01

ALAPOK

A sportfogadás pszichológiája

Tippmix Info™

E-KÖNYV · 2027

Impresszum és jogi nyilatkozat

Cím	A sportfogadás pszichológiája
Sorozat	Tippmix Info Analitikai Könyvtár · 01. kötet
Szerző és kiadó	Tippmix Info (magánkiadás)
Kiadás	2027-es digitális kiadás (PDF)
Honlap	www.tippmix.info
Szerzői jog	© 2027 Tippmix Info. Minden jog fenntartva.

Szerzői jogi közlemény

A mű a szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvény (Szjt.), valamint a digitális egységes piacon a szerzői jogról szóló (EU) 2019/790 irányelv alapján szerzői jogi védelem alatt áll. A kiadvány egészének vagy bármely részének a magáncélú felhasználást meghaladó többszörözése, terjesztése, nyilvánossághoz közvetítése vagy átdolgozása kizárólag a jogosult előzetes írásbeli engedélyével megengedett. A szerző az Szjt. 35/A. §-a és az (EU) 2019/790 irányelv 4. cikke szerinti jogfenntartással él: a mű szöveg- és adatbányászati célú, ideértve a mesterséges intelligencia modellek tanítására irányuló felhasználását kifejezetten megtiltja.

Felelős játék és 18+ figyelmeztetés

A kiadvány kizárólag 18. életévüket betöltött személyek számára készült, tartalma tájékoztató és oktatási jellegű. A szerencsejátékban való részvétel kockázattal jár: a túlzásba vitt szerencsejáték ártalmas lehet, függőséget okozhat. Szerencsejátékban kizárólag a szerencsejáték szervezéséről szóló 1991. évi XXXIV. törvény szerinti, a Szabályozott Tevékenységek Felügyeleti Hatósága (SZTFH) által engedélyezett vagy az Európai Unió más tagállamában jogszerűen működő szervezőnél vegyen részt. Játékosvédelmi információk, önkorlátozó és önkizáró eszközök: jatekosvedelem.hu. Ha úgy érzi, hogy játékszokásai problémássá váltak, kérjen segítséget.

Kockázati nyilatkozat és eredményességi figyelmeztetés

A kiadványban bemutatott módszerek, számítási példák és stratégiák múltbeli adatokon, illetve elméleti modelleken alapulnak, és nem garantálnak nyereséget. A múltbeli eredmények nem jelentenek biztosítékot a jövőbeli teljesítményre. A tétkezelési (progresszív) rendszerek a fogadások matematikai várható értékét nem változtatják meg, ugyanakkor a variancia és a tőkevesztés kockázatát átmenetileg jelentősen megnövelhetik. Soha ne kockáztasson olyan összeget, amelynek elvesztése megélhetését veszélyeztetné. A leírtak alkalmazása kizárólag az olvasó saját döntése és felelőssége; a szerző és a kiadó az ebből eredő károkért — a jogszabályok által megengedett legteljesebb mértékben — kizárja a felelősségét.

Függetlenségi nyilatkozat

A kiadványban említett fogadóirodák, márkanevek és honlapok kizárólag azonosítási és szemléltetési célt szolgálnak; a megjelölések jogosultjaik védjegyei. A kiadó ezen szervezetekkel nem áll tulajdonosi vagy megbízási kapcsolatban, a kiadvány nem minősül ezek ajánlatának vagy hirdetésének.

Adatkezelés

A kiadvány statikus dokumentum, személyes adatot nem gyűjt és nem kezel. A benne hivatkozott külső honlapok adatkezelésére az adott szolgáltató — az (EU) 2016/679 rendelet (GDPR) szerinti — saját tájékoztatója irányadó.

Készült Magyarországon · 2027

Tartalom

Bevezetés	A döntéshozó a modell mögött
I. fejezet	A meggyőződés tehetetlensége
II. fejezet	Lehorgonyzás és mentális könyvelés
III. fejezet	Információfeldolgozási torzítások
IV. fejezet	Érzelmi torzítások
V. fejezet	Önkontroll és előre rögzített döntések
Összefoglalás	Kulcsgondolatok

A KÖTETRŐL

Sorozat	Tippmix Info Analitikai Könyvtár · 01. kötet
Szint	Alapok
Előismeret	Nem szükséges; a százalékszámítás és a szorzó fogalmának ismerete elegendő.
Kapcsolódó kötetek	02. kötet: A professzionális sportfogadás alapjai 06. kötet: Felelős fogadás – Határok, figyelmeztető jelek és segítség 07. kötet: Piaci torzulások, likviditás és bankrollmenedzsment

BEVEZETÉS

A döntéshozó a modell mögött

Egy pozitív várható értékű stratégia ritkán a matematikán bukik el. Sokkal gyakrabban azon, aki alkalmazza: a túl korán abbahagyott, a veszteség után megemelt tétű vagy a kedvenc csapat miatt eltérített döntéseken. A sportfogadás döntéselméleti szempontból ugyanolyan bizonytalanság melletti választás, mint egy tőzsdei befektetés – és ugyanazok a torzítások is hatnak rá.

A KÖTET CÉLKITŰZÉSEI

1. Bemutatni azokat a kognitív és érzelmi torzításokat, amelyek a fogadási döntéseket a legerősebben befolyásolják.
2. Számszerűsíteni a hatásukat: mennyit torzít a lehorgonyzás, a veszteségkerülés vagy a kis minta.
3. Mindegyik torzításhoz olyan eljárási szabályt adni, amely a döntést a pillanatnyi megítéléstől függetleníti.

A kötet a viselkedési pénzügytan (behavioral finance) – Kahneman és Tversky kilátáselmélete, valamint a befektetési pszichológia szakirodalma – eredményeit alkalmazza a fogadásra. A torzításokat három csoportban tárgyaljuk: a meggyőződések kezelésének, az információ feldolgozásának és az érzelmi reakcióknak a hibái. Minden fejezet egy-egy számpéldával mutatja meg a hatás nagyságát, és egy eljárási szabállyal zárul.

I. FEJEZET

A meggyőződés tehetetlensége

Konzervativizmus

A konzervativizmus az új információ alulsúlyozása: ragaszkodunk a korábbi becsléshez, mert a változtatás a korábbi tévedés beismerését jelentené. A szociálpszichológia ezt a **kognitív disszonancia** csökkentésével magyarázza. A mérce a Bayes-tétel: ha egy megfigyelés kétszer valószínűbb a feltevésünk mellett, mint ellene (valószínűségi hányados = 2), egy 50%-os előzetes becslésnek 66,7%-ra kell emelkednie.

Előzetes becslés	Valószínűségi hányados	Helyes utólagos becslés	Félúton megálló („konzervatív”) becslés
50%	2,0	66,7%	58,3%
50%	3,0	75,0%	62,5%
40%	2,0	57,1%	48,6%
60%	0,5	42,9%	51,4%

A konzervatív döntéshozó a szükséges módosításnak jellemzően csak egy részét hajtja végre – mindkét irányban.

Megerősítési torzítás

A megerősítési torzítás a bizonyítékok szelektív keresése és mérlegelése: a feltevésünket alátámasztó adat nagyobb súlyt kap, mint az ellentmondó. A fogadásban ez a kedvelt piacokhoz és csapatokhoz való ragaszkodásként jelenik meg – negatív hírek mellett is kitartunk, pozitív hírek után pedig növeljük a kitettséget.

> **Eljárási szabály**
>
> Minden fogadás előtt írjuk le a legerősebb ellenérvet, és becsüljük meg, mennyit változtatna a valószínűségen. Ha egy új információ hatását nem tudjuk számszerűsíteni, a becslésünk nem információn, hanem meggyőződésen alapul.

II. FEJEZET

Lehorgonyzás és mentális könyvelés

A **lehorgonyzás** során a becslés egy kiinduló értékhez – horgonyhoz – igazodik, és attól a szükségesnél kevésbé távolodik el. A fogadásban a leggyakoribb horgony a nyitó szorzó vagy a saját korábbi belépési ár. Ha egy kimenetelt 2,20-on játszottunk meg, és a piac 1,90-re mozdult, a 2,20 már nem releváns adat: a döntésnek kizárólag a jelenlegi ár és a jelenlegi valószínűség-becslés viszonyán kell alapulnia.

A **mentális könyvelés** az egyenértékű pénzösszegek eltérő kezelése eredetük szerint. Tipikus formája a „nyert pénz” lazább kezelése: a nyereményből tett fogadás kevésbé fáj, mint a saját tőkéből tett. A várható érték azonban nem ismeri a pénz eredetét.

A PÉNZ HELYETTESÍTHETŐSÉGE

```
EV(fogadás) = p · d - 1  —  független attól, honnan származik a tét
```

Egy 2,00-es, 45%-os esélyű fogadás várható értéke −10%, akár a fizetésből, akár egy korábbi nyereményből tesszük meg.

TÉVHIT

„A nyereményből már nyugodtan lehet kockáztatni, hiszen az a „bank pénze”.”

VALÓSÁG

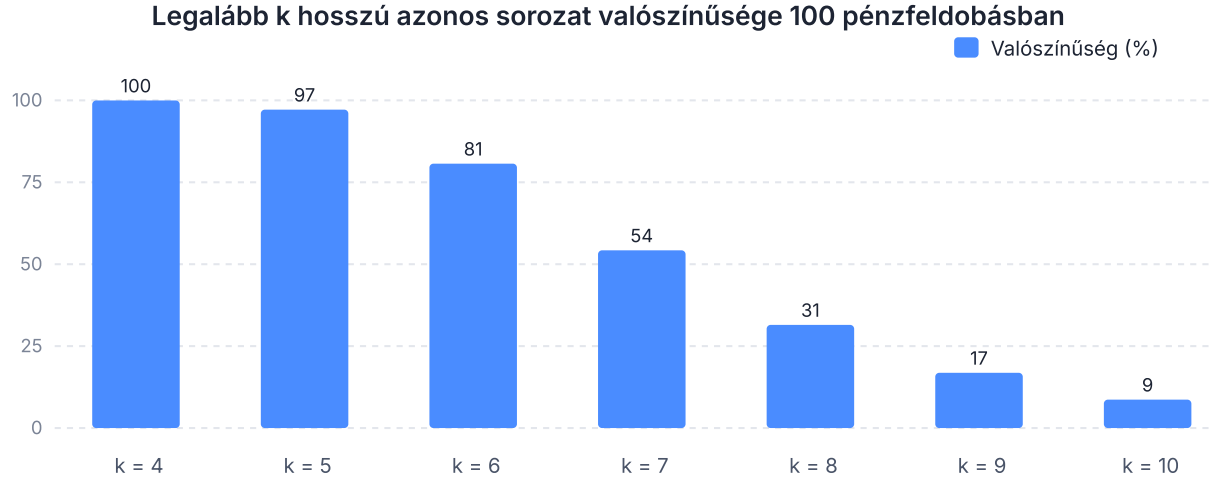
A nyeremény abban a pillanatban a saját tőke része lesz. A teljes tőkét egységesen kell kezelni; aki a nyereményt külön kasszaként kezeli, rendszerint túl nagy tétekkel adja vissza.

III. FEJEZET

Információfeldolgozási torzítások

A **keretezés** azt írja le, hogy ugyanarra a tartalomra a megfogalmazástól függően eltérően reagálunk. Az 1,25-ös szorzó „80%-os esély” keretben biztonságosnak hat; ugyanez „minden ötödik alkalommal elveszik” keretben kockázatosnak. A **hozzáférhetőségi heurisztika** a könnyen felidézhető – friss, látványos, jól ismert – események valószínűségét becsüli túl, és a megszokott piacok felé tereli a fogadót akkor is, ha egy kevésbé ismert piac, például az ázsiai hendikep, kedvezőbb árat kínál ugyanarra a kimenetelre.

A legköltségesebb információs hiba a véletlen sorozatok félreolvasása. Független eseménysorban a hosszú sorozatok sokkal gyakoribbak, mint amit az intuíció elvárna. Ebből fakad a **szerencsejátékos tévedése** („most már jönnie kell”) és a **forró kéz illúziója** („sorozatban van, ezért folytatja”) is.

1. ábra — 100 független, 50%-os kísérletben 81% az esélye egy legalább hatos sorozatnak – a sorozat önmagában nem jelez mintázatot

Eljárási szabály

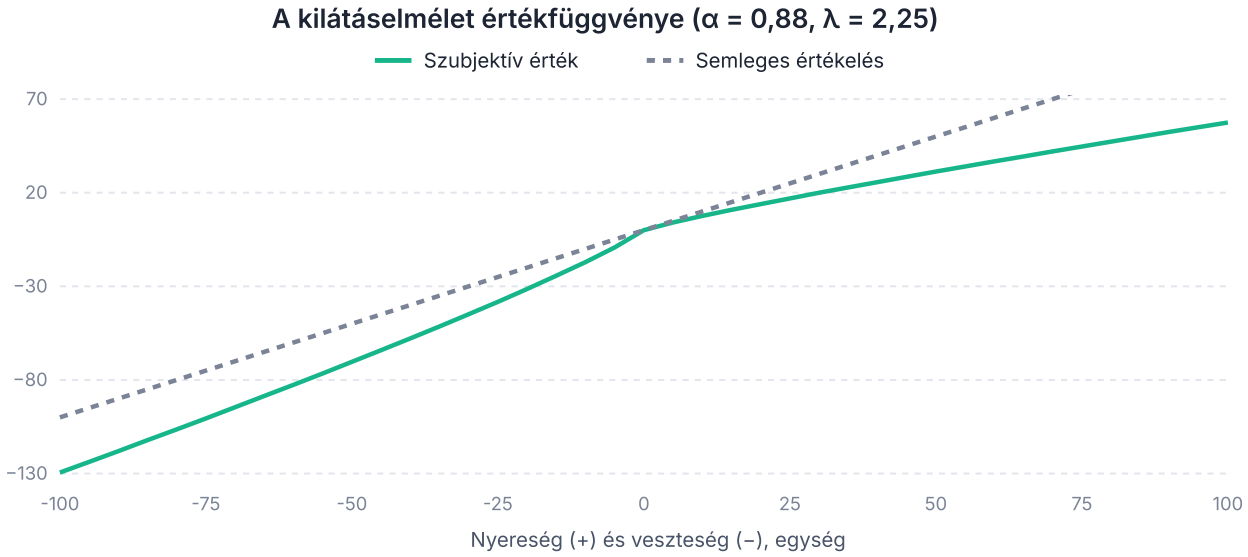
Egy sorozat csak akkor információ, ha a hossza a véletlen alapján valószínűtlen. Mielőtt egy sorozatból következtetünk, számoljuk ki, mekkora eséllyel jönne létre pusztán véletlenül.

IV. FEJEZET

Érzelmi torzítások

Veszteségkerülés

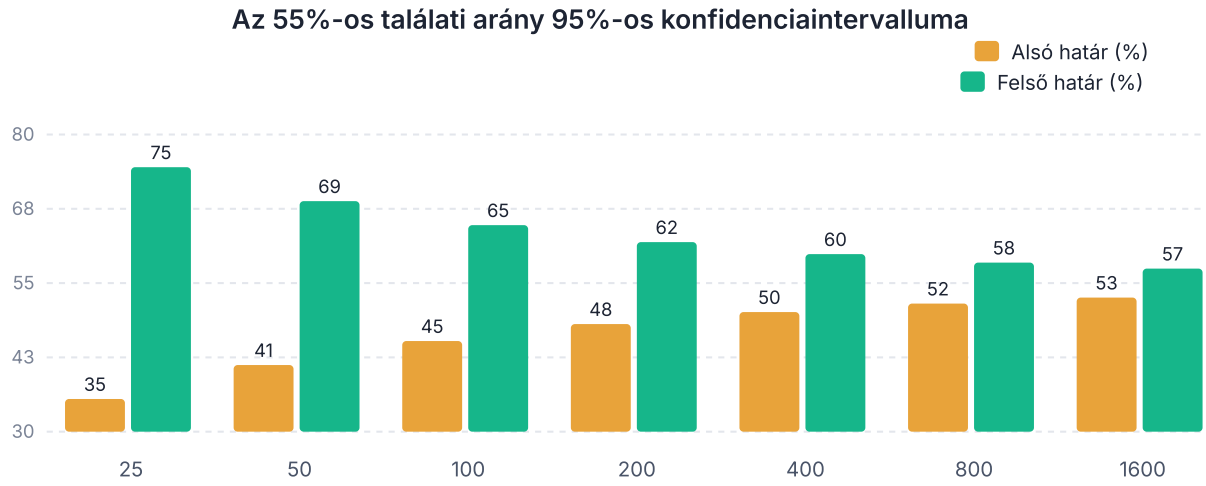
A kilátáselmélet szerint a döntéshozó nem a vagyon végső szintjét, hanem a referenciaponthoz mért változást értékeli, és a veszteséget erősebben éli meg, mint az azonos nagyságú nyereséget. Tversky és Kahneman becslése szerint a veszteség súlya körülbelül 2,25-szöröse a nyereségének. A fogadásban ez a veszteség „visszanyerésére” irányuló tételemelésben és a vesztes pozíciók halogatásában jelentkezik.

2. ábra — 100 egység veszteség szubjektív súlya 129, 100 egység nyereségé 58: az aszimmetria a döntést a kockázatkerülés és a kockázatkeresés között billegteti

Túlzott magabiztosság

A túlzott magabiztosság a saját becslések pontosságának túlértékelése. Fogadási formája jellemzően a kis mintából levont erős következtetés: harminc fogadás után a fogadó „tudja”, mennyire jó. A találati arány bizonytalansága azonban a minta méretének csak a négyzetgyökével csökken.

3. ábra — 100 fogadás után a valós találati arány 45% és 65% között bárhol lehet; 1600 fogadásnál is ±2,4 százalékpont a bizonytalanság

V. FEJEZET

Önkontroll és előre rögzített döntések

Az **önkontroll hiánya** annak a helyzete, amikor tudjuk, mi szolgálja a hosszú távú érdekünket, de a pillanatnyi impulzus felülírja. A **status quo torzítás** ennek tükörképe: a megszokott gyakorlatot akkor is megtartjuk, ha a számok ellene szólnak. Mindkettőre ugyanaz a válasz: a döntéseket a pillanattól elválasztó, előre rögzített szabályrendszer.

1. **Írásos fogadási terv:** piacok, tétméret (a tőke rögzített százaléka), napi és heti limit.
2. **Teljes nyilvántartás:** dátum, piac, szorzó, tét, indoklás és eredmény – az emlékezet a sikereket őrzi meg.
3. **Rendszeres felülvizsgálat:** havonta egyszer, előre kijelölt időpontban, számok alapján; közben nincs szabálymódosítás.
4. **Szünet szabálya:** egy előre meghatározott visszaesés után kötelező szünet, a tét emelése helyett.

Torzítás	Jellemző tünet	Ellenszer
Konzervativizmus	az új hír nem mozdítja a becslést	bayesi frissítés, számszerű hatásbecslés
Megerősítési torzítás	csak az egyetértő forrásokat olvassuk	kötelező ellenérv minden fogadás előtt
Lehorgonyzás	a belépési ár a viszonyítási pont	csak a jelenlegi ár és becslés számít
Mentális könyvelés	„a nyert pénzzel lehet kockáztatni”	egységes tőke, rögzített tétszázalék
Keretezés	a megfogalmazás dönt, nem a szám	minden ár valószínűségre fordítva
Veszteségkerülés	tételemelés veszteség után	tétméret a tőkéből, nem az eredményből
Túlzott magabiztosság	kis mintából erős következtetés	konfidenciaintervallum, nagy minta
Önkontroll hiánya	terven kívüli fogadások	írásos terv, limit, szünet szabálya

A nyolc torzítás és az eljárási ellenszerük áttekintése.

ÖSSZEFOGLALÁS

Kulcsgondolatok

01 A torzítások nem jellemhibák, hanem az emberi döntéshozatal szabályos jellemzői; a hatásuk ezért eljárással, nem akaraterővel csökkenthető.

02 Az új információt a Bayes-tétel szerint kell beépíteni: a konzervatív döntéshozó a szükséges módosításnak csak egy részét hajtja végre.

03 A belépési ár és a pénz eredete nem releváns adat; a döntés kizárólag a jelenlegi ár és a jelenlegi becslés viszonyán alapul.

04 Független eseménysorban a hosszú sorozatok gyakoriak: egy sorozat csak akkor információ, ha a véletlen alapján valószínűtlen.

05 A veszteség körülbelül 2,25-ször erősebben hat, mint az azonos nyereség – ezért a tétméretet a tőkéhez, nem az eredményhez kötjük.

06 A találati arány bizonytalansága a minta négyzetgyökével csökken: száz fogadás után még szinte semmit sem tudunk.

A SOROZAT KAPCSOLÓDÓ KÖTETEI

02. kötet A professzionális sportfogadás alapjai

06. kötet Felelős fogadás – Határok, figyelmeztető jelek és segítség

07. kötet Piaci torzulások, likviditás és bankrollmenedzsment

Valamennyi kötet elérhető a www.tippmix.info Webshop oldalán.